

רשימת סימונים וקיצורים

1. סימון המקורות התנאיים

המשנה, בלי שום ציון. הטקסט על-פי נוסח כ"י קאופמן (סימון נוסף לאחר הלכסן מפנה לסדר המשניות על-פי כ"ק). גירסאות מיוחדות מובאות גם מכ"י פארמה, לו, וקטעי גניזה.	—
תוספתא, הטקסט על-פי כ"י ערפורט וסימון העמודים מכוון להוצאת צוקרמנדל. סימוני עמודים מכ"י וינה מכוונים למהדורת ש' ליברמן (מן הכרכים שבדינו), או לצוק' הסדרים קדשים-טהרות.	ת'
מכילתא דרבי ישמעאל, הטקסט על-פי נוסח כ"י אוקספורד (Or. 24), תוך השוואות לכ"י מינכן. סימון העמודים על-פי הוצאת הורוביץ-רבין.	מכ
מכילתא דרבי שמעון בן יוחאי, הטקסט וסימון העמודים על-פי הוצאת אפשטיין-מלמד.	מכ דרשב"י
ספרא, תורת כהנים, הטקסט על-פי נוסח כ"י רומי (66 Assemani) בהוצ' פינקלשטיין, סימון העמודים על-פי הוצאת וייס (הסיפרה מורה על מספר העמודה). בהר-בחוקותי על-פי כ"י וטיקאן 31.	ספרא
ספרי על ספר במדבר, הטקסט על-פי כ"י וטיקאן 32, וסימון עמודים סתמי מכוון להוצ' הורוביץ. ציון מספור מכ"י וט' הוא על-פי צילום הוצאת "מקור".	ספ-ב
ספרי על ספר דברים, הטקסט על-פי כ"י וטיקאן 32, וסימון עמודים סתמי מכוון להוצ' פינקלשטיין. ציון לכ"י וט' הוא כנ"ל (הוצ' "מקור").	ספ-ד
ספרי זוטא, הטקסט על-פי מקורות כתבי-היד הבודדים המצויים (ראה אפשטיין בביליוגרפיה). סימון העמודים של המובאות המוסגרות הוא על-פי הוצ' הורוביץ, שבתוך ספרי במדבר.	ס"ז
מכילתא לס' דברים, הטקסט על-פי מקורות כתבי היד הבודדים המצויים (ראה בביליוגרפיה — הכוונת השוואות למ"ת).	מכ דבר'
מדרש תנאים, סימון העמודים של המובאות המוסגרות (וכן במדור המסופקים) על-פי הוצאת ד"צ הופמן (בהשוואות למדה"ג).	מ"ת

2. סימון כתבי-היד של המקורות התנאיים

אוקספורד	א
ברלין	בר
גניזה	גנ
דפוס, דפוס ראשון	ד, דפ"ר
דפוס וינצ'א	ד"ו
וינה	ו
וט	
לונדון	ל
Lowe	לו
מינכן	מ
ערפורט	ע
פרמה א (138)	פ

לקסיקון הפועל

פ	פרמה (139) לספרא	ק	קאופמן
פס	פריס	ר (כ"ר)	רומי 66 (לספרא)
פ/ב	פרמה ב (497)		

3. בארמית, מסמן, שהפועל מצוי באותה הוראה או בהוראה קרובה באחד מניכי הארמית המצוינים. סוגריים מסכיב לאחד הניבים (המפורטים שם) מציינים, שהשורש נמצא בניב זה של ארמית בגזירת שם בלבד או שמציאותו מוטלת בספק.

ניבי הארמית לפי סדרם:

עת	עתיקה (פרט למקראית)	ת"כ	תרג' לכתובים
מק	מקראית	ת"ק	תרג' קומראן לאיוב
אג'	איגרות ים-המלח (בארמית)	ג	גלילית (ירוש' ומדרשי אגדה מא"י)
תרג'	התרגומים מכל הטיפוסים	נ	נוצרית (סורית של א"י)
ת"א	תרג' אונקלוס	ש	שומרנית
ת"י	תרג' המיוחס ליונתן	ב	בבלית (בתלמוד בבלי)
ת"ר/ב	תרג' ירושלמי (מקוטע)	ס	סורית
ת"נ	תרג' ניאופיטי (א"י השלם)	מג	מנדאית
ת"י	תרג' יונתן לנביאים		

אכדית, פרסית, יוונית מציינים, שהפועל הוא ממוצא אחת משפות אלו, שאל מהן בדרך ישירה או בתיווכה של הארמית (לעתים יצירת פועל משם שבאותה שפה).

4. סימנים וקיצורים אחרים

מספר ערך המתחיל במספר 2 מתחתיו (ולעתים 3) מורה, שיש לו הומונים מקראי, ואין לראות בהם פועל אחד (ראה דיון במבוא). אם פותח בספרה 3 מתחתיו, אות הוא, כי קדמו לפועל זה הומונים עוד במקרא (כפי המקובל במילוני המקרא המדעיים. הערות תבואנה למקרים של פיצול יתר).

( ) א. המספר בסוגריים עגולים שליד הערך מראה, כי הופעת הפועל בלח"א היא יחידאית (1) או פעמיים (2), ואין למצוא ממנו דוגמות נוספות ברובד שלנו. כשאין שום מספור ליד הערך, הווי אומר, כי נמצא הוא פעמים אחדות או בתפוצה מרובה בלח"א (ראה להלן הערת סיום).
ב. סוגריים עגולים בתוך המובאה מציינים, שהמוסגר בהם הוא תוספת להבנת המשפט (וראה עוד להלן בעניין ניבי הארמית), או שמצוי באחד מכתבי-היד של המקורות המשווים.

[ ] א. סוגריים מרובעים מסכיב על מובאותיו, או מסכיב למובאה בודדת בלבד, מראים, שהערך כולו או המובאה המוסגרת נמצאים בספרות הנסמכת על מקורות חוץ (בעיקר מדרש-הגדול, ילקוט), והאוטנטיות שלהם ללח"א מוטלת לעתים בספק (כגון קטעים ממכ דרשב"י, ס"ז, מ"ת ועוד).
ב. סוגריים מרובעים בתוך המובאה מסמנים תוספת על הטקסט מתוך אחד כתבי היד של המקור המסומן (ראה גם לעיל בסימוני מקורות-המשנה).

רשימת סימונים וקיצורים

= סימן שוויון ליד ציוני מקורות מראה, שנוסח המובאה במקורות המקבילים הוא זהה (בעיקר בפועל המודגם). אם אין זהות מוחלטת בנוסחים, צוין "השווה".

:: ניגוד בהוראה.

// מקביל במקורות.

* א. ציון צורת יסוד של שם, הנמצא במקרא בצורה נטויה.

ב. ציון ליד ערך או צורן (בניין) מראה, שמקור זה נמצא בעזרת הקונקורדאנציה המכנוגרפית ללשון התנאים מיסודה של האקדמיה ללשון העברית בירושלים.

מ מציין, שיש לפועל מקור במקרא בשם נגזר (בשורשים מרובעים מציין מ, שיש להם במקרא יסוד תלת-עיצורי). סימן שאלה לידו או סוגריים מסביבו מראים, כי השורש מצוי ביסודו של שם (כללי או פרטי), אך לא ניכרת ביניהם שקיפות סמנטית, וקשרם ליסוד במקרא מפוקפק ביותר או בטל לחלוטין.

סדר הבניינים הובא כמקובל: קל, נפעל (נופעל), פיעל, פועל, התפעל (נתפעל, נתפעל), הפעיל, הפעל.

חלוקה פנימית עבר, בינוני (פועל ופעול), עתיד, ציווי, מקור (שם הפועל).

במובאות של הערכים שתפוצתם בספרות התנאית היא ענפה, הרבינו בדוגמות. ריבוי זה יכול אמנם להיראות לעתים כגיבוב סתמי של מקורות, אך אין הכוונה למלא תפקיד של קונקורדאנציה. השתדלנו לבחור במידגם מאלף, שיהיה בו כדי להבליט נתונים חשובים – שכולם בבחינת נכס תרבותי:

א. להצביע על התפוצה המרובה של פועל מסוים לעומת המקרים של תיעוד יחידאי או הופעות בודדות.

ב. ציוני דוגמות מן המצוי בכל טקסט תנאי, כדי להצביע על האחדות הלשונית שבמקורות לח"א.

ג. להדגים מכל הבניינים המצויים, בזמנים שונים או בצורנים מיוחדים, שהתגלו בכתבי־יד מסוים.

ד. להבליט צירופים מיוחדים ולהדגיש הוראות ספציפיות או מושאלות, שהמילונים התלמודיים לא הבחינו בהם, או שנתחדשו על-פי הארות פרשנים וחוקרים.

ה. ציוני תת-ערכים במקרים שלא נמצאה הצדקה לפיצול לשני שורשים.

השתדלנו תמיד להקדים את המובאה מן המשנה, אלא אם כן הסדר הפנימי חייב אחרת. אם בערך מסוים נעדרת מובאה מן המשנה, אות הוא, כי הביסוס הראשוני יימצא בברייתות שבתוספתא או במדרשי הלכה, ואין ממנו תיעוד במשנה.

קיצורים וראשי תיבות למסכתות (ראה גם בקיצורי־ביבליוגרפיה)

אב'	אבות	ב"מ	בבא מציעא
אהל'	אהילות	ב"ק	בבא קמא
ב"ב	בבא בתרא	ברכ'	ברכות
ביכר'	ביכורים	גיט'	גיטין
בכו'	בכורות	הור'	הוריות

לקסיקון הפועל

כיפורים (=יומא)	כיפו'	זבחים	זבח'
כלאיים	כלא'	טבול יום	טבו"י
כריתות	כרית'	טהרות	טהר'
כתובות	כתו'	יבמות	יבמ'
עירובין	עירו'	מגילה	מגי'
עוקצין	עקצ'	מועד קטן	מו"ק
ערכין	ערכ'	מידות	מיד'
פסחים	פסח'	מכשירין	מכש'
קידושין	קידו'	מנחות	מנח'
ראש השנה	ר"ה	מעילה	מעו'
שבועות	שבוע'	מעשרות	מעש'
שביעית	שביע'	מעשר ראשון	מע"ר
שקלים	שקל'	מעשר שני	מע"ש
תמורה	תמו'	מקואות	מקו'
תענית	תענ'	סנהדרין	סנה'
תרומות	תרו'	עדויות	עדו'
		עבודה זרה	ע"ז